

Det Kongelige Nærings-og
Handelsdepartement
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse - Evaluering av Selskapet for Industrivekst (SIVA)

Det vises til mottatt brev av 22.07.10. Arbeidet for økt innovasjon og nyskaping har en sentral plass ved NTNU, og vi takker derfor for muligheten til å kunne gi noen kommentarer til evalueringsrapporten.

Innledning

NTNU legger stor vekt på å bidra til nyskaping og fornyelse av de norske samfunnet. For å lykkes med dette arbeidet er det viktig at vi har gode samarbeidspartnere i samfunnet rundt oss. Siva, sammen med Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd, er viktige offentlige samarbeidspartnerne i dette arbeidet.

NTNU har samarbeid med SIVA på flere områder, og vårt samarbeid har økt i omfang de siste par årene. Vi har felles eierskap i LEN (Leiv Erikson Nyskaping), Sivas toppleder sitter i styret i vårt Tech.trans office (NTNU TTO as) og vi har samarbeid rundt driften av Innovasjonssenter Gløshaugen (inkubator) som NTNU tok ansvar for å drifte fra januar 2010. Fremover ser vi flere viktige områder der SIVA og NTNU sammen kan bidra til mer nyskaping fra våre kunnskapsmiljø. Dette er for eksempel utvikling og etablering av et Innovasjonssenter ved NTNU, etablering av en Preinkubator ved Entreprenørskolen og opplæring av inkubatorledere.

Våre innspill til evalueringen begrenser seg til områder der NTNU har erfaring med eller spesiell interesse av at SIVA har eller får en rolle i nyskappingsarbeidet.

Samarbeid rundt og støtte til drift av inkubator

Gjennom driften av inkubatoren har vi hatt stor nytte av å være del av SIVA sitt inkubatornettverk. Vi får på denne måten tilgang til både kompetanse og nettverk, noe som er av stor betydning for å videreutvikle inkubatordriften. Samarbeidet styrkes også ved at det sitter en representant fra SIVA i det rådgivende organet som på mange måter fungerer som et styre for NTNU sitt innovasjonssenter.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon
7491 Trondheim	E-post: postmottak@adm.ntnu.no	Hovedbygget	+ 47 73 59 80 11
	http://www.ntnu.no/administrasjon	Høgskoleringen 1 Gløshaugen	Telefaks + 47 73 59 80 90
			Tlf: + 47

I løpet av de 10 årene Innovasjonssenter Gløshaugen har vært i drift, har ca 90 bedrifter hatt tilhold ved inkubatoren. Med bakgrunn i at ca 60 av disse fortsatt er i live, tyder alt på at inkubatoren har vært en viktig bidragsyter til økt nyskaping fra NTNU og SINTEF.

Ettersom vi ser den store betydningen nærhet til student- og forskningsmiljøene har for oppstartbedriftene, tror vi suksessen med Innovasjonssenter Gløshaugen for en stor del kan forklares med denne nærheten til kompetanse i form av fagfolk og studenter. Det er derfor en god modell at vi for driften av inkubatoren på Gløshaugen har fått til et spleiselag mellom SIVA, NTNU og bedriftene som holder til ved inkubatoren. Vi har konstatert at det er urealistisk å forvente at inkubatorvirksomheten kan bli økonomisk selvberende, og vi støtter derfor evaluatorene i at det bør finnes mer permanente finansieringsformer som sikrer driften av innovasjonsselskapene.

For NTNU er de støttemidlene vi får fra SIVA til driften av inkubatoren av avgjørende betydning. Gjennom denne støtten kan vi tilby oppstartbedrifter fra NTNU og SINTEF tilhold sammen med andre bedrifter med liknende utfordringer, og dette til en pris som er overkommelig for bedrifter og personer med knappe ressurser. For disse oppstartbedriftene er også inkubatorstipendene som Innovasjon Norge tildeler svært viktige for å kunne lykkes. Det oppleves ikke som problematisk at noen av støttemidlene kommer fra SIVA mens Innovasjon Norge bidrar med bedriftsrettede støttemidler.

Nye inkubatorløsninger

Selv om Innovasjonssenter Gløshaugen er et tilbud for alle fagmiljøer ved NTNU, kommer de aller fleste av oppstartbedriftene på Innovasjonssenter Gløshaugen fra SINTEF eller teknologimiljøene på Gløshaugen. For NTNU som et universitet med stor faglig bredde, er det ønskelig å øke nyskappingsaktiviteten også innenfor de ikke teknologiske fagene. Vi tror en inkubator for de ikke-teknologiske fagområdene bør ha en annen "funksjonalitet" enn for teknologiske oppstartbedrifter. Vi vurderer derfor, i samarbeid med Trondheim kommune, å utarbeide et konsept i form av en inkubator spesielt designet for de kreative og kulturbaserte næringene.

NTNU har sterke fagmiljøer innen f.eks design, arkitektur og musikk som kan gi viktige bidrag i den voksende opplevelsesøkonomien. Ikke minst er NTNU opptatt av å øke verdien av samhandlingen mellom teknologi og de andre fagene. Innenfor både kunst- og opplevelsesområdet åpner samhandling mellom teknologer og ikke-teknologer for spennende nyvinninger. Det hadde derfor vært nyttig å få med seg SIVA som samarbeidspartner i et slikt prosjekt som særlig ser på innretningen av et tilbud (inkubator) til de mange entreprenørene innen de kreative og kulturbaserte næringene. Det disse entreprenørene, som ofte driver virksomheten helt for seg selv, kanskje mest av alt trenger er nettverk og tilgang på kompetanse.

NTNU arbeider aktivt for å øke kvinneandelen blant gründerne. Også her har vi samarbeidet med både SIVA, gjennom prosjektet Kvinnoinnovasjon, og Innovasjon Norge for å komme opp med nye løsninger og tilbud. Som et mulig supplement til de mer tradisjonelle inkubatorløsningene, har NTNU nå etablert det som kan beskrives som en virtuell møteplass på <http://www.k-plass.no/>

Vår Entreprenørskole utdanner hvert år et 20-talls entreprenører. Disse går gjennom en teoretisk og praktisk utdanning, der utdanningen gir praktisk erfaring i etablering av en bedrift. Studentbedriftene som i flere tilfeller har ført til spennende og kommersielle suksesser ville hatt ekstra nytte av å tilhøre en samlet inkubator. NTNU er i dialog med SIVA om etablering av en Preinkubator som en pilot for studentbedrifter.

I bestrebelsen på å tilpasse tilbudet til nye tider og målgrupper, ønsker NTNU også å samle innovasjonsaktivitetene, inklusiv inkubatoren, gjennom å etablere et innovasjonssenter. Hensikten med en slik etablering vil være å synliggjøre den samlede kompetansen og styrke arbeidet for å utvikle ideer, prosesser og teknologiske løsninger med basis i forskningsaktiviteten. Ønsket er også at et slikt senter skal gi mulighet for næringsliv og offentlig virksomhet til å etablere prosjekter på campus for kortere eller lengre tid, noe som gjør det lettere å koble næringsliv og offentlig virksomhet tettere mot forsknings- og undervisningsvirksomheten ved NTNU. Med sin lange og brede erfaring tror vi SIVA kan være en viktig bidragsyter også for å utvikle et slikt konsept.

Støtte til ideer og bedrifter i en tidlig fase

NTNU opplever at samarbeidet mellom de tre store virkemiddelaktørene er veldefinert og greit å forholde seg til. I tillegg til at det er viktig med tydelige roller, er det for oppstartbedriftene og NTNU viktig å se på det som vi opplever som mangler i ”innovasjonsøkosystemet”.

NTNU deler vurderingen om at det er markedssvikt og/eller systemsvikt på området innovasjonsinfrastruktur. Her finnes det få eller ingen private aktører, og SIVA spiller på dette området en helt avgjørende rolle.

I forhold til NTNUs samfunnsoppdrag finnes det i dag et uforløst potensial for forskningsbasert nyskaping, og en viktig årsak til dette er utfordringene oppstartsbedriftene står overfor i den første fasen. Eksterne partnere krever positive resultater fra laboratorieforsøk eller prototypetester før de er villige til å investere i ideer eller bedrifter. Det eksisterer etter vår mening et finansieringsgap i tidsrommet mellom oppfinnelsen er gjort og det tidspunktet det er behov for teknisk verifisering. Dette er før andre aktører som for eksempel Innovasjon Norge og såkorninvestorer kan eller ønsker å ta over stafettpinnen. Vi er klar over at dette i utgangspunktet er utenfor SIVAs naturlige ansvarsområde. Men utfordringen i dag er at ingen rår over virkemidler som kan hjelpe bedriftene i denne fasen.

Dette er i tråd med det som er påpekt i rapporten om at tilgangen på privat, ekstern kapital er ofte vanskeligere for små og unge bedrifter enn for større og lønnsomme foretak. Risikoen blir for stor for investorene, og derfor vil muligheten for å gjennomføre innovasjonsprosjekter uten offentlig støtte være mindre i små og unge bedrifter. Dette til tross for at små bedrifter ofte kan være vel så innovative som store, men informasjonssvikt kombinert med risikoaversjon, gjør at privat kapital ikke er villig til å gå inn i prosjekter i disse bedriftene. Det er derfor ønskelig at myndighetene kan bidra med å ta risiko knyttet til slike prosjekter.

Derfor er vi enig i at offentlige innovasjonsprogrammer kan ha stor betydning når det gjelder å bidra til å sikre innovative småbedrifter tilgang på kapital. Slike programmer vil også være samfunnsøkonomisk lønnsomme dersom de rettes inn mot aktiviteter som ikke ville blitt gjennomført på egenhånd eller dersom aktivitetene fører til at bedriftene vil få problemer med å overleve uten støtte.

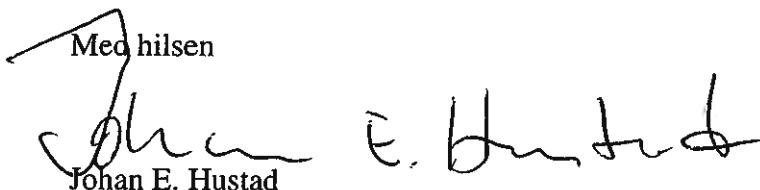
I arbeidet med å få til mer nyskaping, er forutsigbarhet av stor betydning. Det er viktig at det eksisterer en god og tydelig overgang mellom støtte til å videreutvikle gode ideer og at det eksisterer et velfungerende tilbud når bedriftene er etablert. Det er derfor ønskelig at både Forskningsrådet gjennom Forny- programmet og SIVA gjennom inkubatorprogrammet viderefører og helst styrker innsatsen for økt nyskaping.

Samarbeid rundt kompetanseheving

NTNU synes også det ville være interessant å samarbeide med SIVA om å videreutvikle den kompetansemessige infrastrukturen rundt innovasjonsvirksomheten. Nyskappingsprogrammet Take-Off har vært presentert ved den årlige samlingen av inkubatorledere, og vi tror på bakgrunn av den positive mottakelsen at dette programmet kan danne grunnlag for et slikt samarbeid.

Take-Off har som formål å utvikle en forretningsidé fram til en gjennomarbeidet plan for kommersialisering som så presenteres for et panel av erfarne investorer. Ved siden av å få utviklet en robust kommersialiseringsplan, blir også entreprenørene koblet opp mot teknologimiljøene på NTNU og SINTEF som kan bistå i den teknologiske produktutviklingen. I arbeidet med å videreutvikle den kompetansemessige infrastrukturen, har vi også vært i dialog med SIVA rundt å lage et eget kompetanseutviklingsprogram for sertifisering av inkubatorledere. Dette tror vi også vil være med på å videreutvikle kvaliteten i de innovasjonsselskaper som allerede er etablert.

Med hilsen

Johan E. Hustad

Prorektor nyskaping og eksterne relasjoner